

Evrensel Vatandaşlığa ve Özgürlüğe Giden Yol: Bayrak Teorisi ve Post Kapitalizm

(Sayfa 1-21)

Prof. Dr. **Mustafa Şeref Akın**

Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi, İBBF, Ekonomi Bölümü,

Mustafa.akin@erzincan.edu.tr

ORCID ID: 0000-0002-1850-9118¹

Özet

Bu makalede batı kapitalist sisteminde gelişen refah devletine karşı girişimci ve sermayedar sınıflarının göstermiş olduğu post-kapitalist tepki açıklanmıştır. Dünyayı tek bir yapı olarak görerek, farklı ülkelerin sistemlerinden faydalanmak üzere bayrak asılmasını savunduğu için bayrak teorisi adını almaktadır. Bayrak teorisi ilk olarak Harry Schultz tarafından önerilen vergi hukukundaki boşluklardan yararlanarak ve insanların hayatlarının her yönünü uluslararasılaştırarak “çatlaklardan geçmelerine” olanak tanıyan bir modeldir. Bunu uygulamak için, bireyin hayatındaki en az beş farklı yetki alanına (bayraklara) dikkatli seçimler yapması gerekmektedir. İlk bayrak vatandaşlıktır ve bu bayrak vatandaşlığa dayalı vergi sistemi olmayan bir ülkede dikilmelidir. İkinci bayrak varlıklardır. Bunun için istikrarlı, iyi yönetilen ülkeler ve finans kuruluşları seçilmelidir. Üçüncü bayrak ikametgâhtır. İkametgâh bayrağı için sıfır veya bölgesel vergi sistemlerine sahip ülkeler hedeflenmelidir. Dördüncü bayrak iştir. İş bayrağı için işletmenin ürettiği gelir türünü vergilendirmeyen bir ülke baz alınmalıdır. Beşinci bayrak oyun alanıdır. Bireyin zamanının çoğunu geçireceği oyun alanı için eğitim, sağlık, eğlence, güvenlik, kültür ve satış vergilerinin oranı gibi kriterlere göre belirlenen ülkeler seçilmelidir. Teknolojinin gelişmesiyle birlikte dijitalleşme ve dijital varlıklar adı altında farklı bayraklarında olması gerektiği savunulmaktadır. Makale ayrıca bu bayrak teorisine karşı devletin ve kamuoyunun geliştirdiği tepkiyi de ele almaktadır. Bu teorisinin gelişiminin dünya varlık dağılımını kökten değiştirebilecek bir aşamadır. Ultra

¹ Prof. Dr., Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi, İBBF, Ekonomi Bölümü,
Mustafa.akin@erzincan.edu.tr, ORCID ID: 0000-0002-1850-9118

zenginlerin üçte birinin ikinci vatandaşlık elde ettikleri ve diğer üçte biri de almaya niyet ettikleri ortaya konmuştur.

Anahtar Kelimeler: bayrak teorisi, vergi oranı, çifte vatandaşlık, offshore,

The Road to Universal Citizenship and Freedom: Flag Theory and Post Capitalism

Abstract

In this article, the post-capitalist reaction of the entrepreneur and capitalist class against the developing welfare state in the western capitalist system is explained. It is named as flag theory because it advocates hanging flags to benefit from the systems of different countries, seeing the world as a single structure. Flag Theory is the model that first allowed Harry Schultz to "go through the cracks" by exploiting the gaps in tax law and by internationalizing every aspect of their lives. To implement this, the individual needs to carefully make choices in at least five different jurisdictions (flags) in his life. The first flag is citizenship and should be planted in a country without a citizenship-based tax system. The second flag is assets and should be chosen in a stable, well-run country. The third flag is the tax office and should be considered in a tax haven, low tax rate or land with a regional tax system. The fourth flag is business and should be targeted in a country that does not tax the type of income the company generates. The fifth flag is the playground; an individual chooses countries to live based on education, health, entertainment, security, culture, and sales taxes rate. With the development of technology, it is argued that it should have different flags under the name of digitalization and digital assets. The article also deals with the reaction of the state and the public to this flag theory. The flagship theory could radically change the world distribution of assets. It has been demonstrated that one-third of the ultra-high net worth have acquired second citizenship and the other third intend to acquire it.

Key Words: flag theory, tax rate, second citizenship, offshore,

1. Giriş

Sosyal devlet anlayışının çok etkili olduğu batı ve kuzey Avrupa ülkelerindeki aşırı yüksek vergi oranlarının yanında kapitalizmin beşiği sayılan Amerika Birleşik Devletleri'nde dahi yüksek vergi oranları gözlenmektedir (Trading Economics, 2020). Federal ve eyalet olmak üzere iki vergi kaynağı mevcuttur. Örneğin Kaliforniya'da yaşayan yüksek kazançlı bir vergi mükellefi %37 federal gelir vergisi ve %13 de eyalet vergisi ödediğinde toplam vergi gideri %50'yi bulmaktadır (The Center Square, 2020). Ayrıca emlak ve miras vergileri de oldukça yüksektir.

Bu yüksek vergilendirmeye karşı girişimcilerin tepki olarak geliştirdikleri model bayrak teorisi altında toplanmaktadır. *Bayrak teorisi varlıklı kişilerin daha fazla özgürlük, gizlilik ve zenginlik için uluslararası yapılanma ile işlerini optimize etmek ve korumak için oluşturulan yasal yöntemlerin bütünüdür ifade etmektedir* (Flagtheory, 2020). Kapitalist sistemin merkezinden gelen girişimci sınıfın aşırı sosyal devlet anlayışıyla kendilerinin cezalandırıldığına inandıkları ve mevcut siyasi sistemde seslerini duyuramadıklarını düşündüklerinden tepki olarak bayrak teorisi doğmuştur. *Bayrak teorisinin özünde göç fikri vardır. Ancak bu göç kapitalist anlayışı benimseyen sistemlere doğru bir göçtür. Girişimci sınıfın çıkarlarını işletmede, mülk edinmede, sermayeyi muhafazada ve vergi rejiminde koruyan bir anlayışın hâkim olması gereklidir. Bu açıdan bir post-kapitalist yaklaşımdır.*

Bayrak teorisi, uluslararası çeşitliliği sağlayarak kişisel ve mali işlerde artık herhangi bir hükümete bağımlı olmamaktadır (Heuermann, 2020). Birey ister sermaye birikiminde ister seyahat özgürlüğünde birden çok alternatif bulundurarak özgürleşmektedir.

Bayrak teorisinden ilk kez 1970'lerde Harry Shultz kitabında "How to Keep Your Money and Your Freedom- Özgürlüğünüzü ve Paranızı Nasıl Muhafaza Edersiniz" bahsetmiştir (Shultz, 1975). Orijinal teoride 3 bayrak vardır: (1) *ikinci pasaport*, (2) *varlıklar için güvenli mekân*, (3) *vergi cennetinde yasal adres*. Üç bayrak teorisi, dünyanın çok daha az şeffaf olduğu ve lojistik imkânlarının kısıtlı olduğu bir dönemde doğdu ve Schultz'un tarif ettiği yaşam tarzını gerçekleştirilebilen insanlar belirli maddi imkânlara sahip olanlardı.

W.G. Hill bayrak teorisinin çapını genişletti. 1980'li yıllarda orijinal üç bayrağa iki bayrak eklemiştir (Hill, 2000): (4) *Vergileri azaltmak için deniz aşırı işletme (offshore) kurulması ve*

ULUSLAR ARASI EKONOMİ VE SİYASET BİLİMLERİ AKADEMİK ARAŞTIRMALAR DERGİSİ Cilt 4- Sayı:11-

(5) eğlence, alışveriş, eğitim, satış vergilerinin düşük olduğu yaşam alanlarının seçilmesi. Mevcut üç bayrakta da ilerlemeler önerdi: İkinci pasaport seçiminde gelir vergisi almayan bir ülkeden temin edilmesinin gerekliliğinin üstünde durdu.

Bayrak teorisinin en hızlıca faydalanacak girişimciler işlerinde operasyonel olarak bir bölgeye bağlı kalmaksızın çalışabilecek işi yapanlardır. Bu grup hızlıca fiziksel olarak işlerini batı kapitalist merkezlerinden çevreye taşıyabilmektedir. Ancak lokasyon olarak bulunduğu coğrafyaya bağlı kişiler vergi bayrağını dikemezlerse de bu teoriden varlıklarını koruma, riskleri yönetme ve kendilerini güvenceye alma açılarından faydalanabilirler.

2. Felsefesi

Bayrak teorisine benimseyenler açısından *doğulan ülkenin kader olarak kabul edilmesi* mümkün değildir (Henderson, 2018). Bunu kader olarak kabul eden kişiler, doğduğu şehirde okumak, çalışmak, evlenmek, finansal varlıklarını ülkenin para biriminde muhafaza etmek, gayrimenkul almak gibi benzeri tutumlar sergilemekte (Henderson, 2018). Bayrak teorisi, “*doğduğun ülke kaderin değildir*” anlayışını esas almaktadır. Bayrak teorisi savunucuları bireyin yaşadığı topraklardaki olumsuzluklara neden katlandığını sorgulamaktadırlar. Yereldeki kısıtlılığa odaklanmak yerine bireyin yüzünü dünyanın bolluğuna çevirmesi gerektiğini savunmaktadırlar. Temel anlayışları “*en iyi muamele gördüğün yere git -go where you are treated best-*” yaklaşımıdır (Henderson, 2020). Herkesin hareket halinde olduğu bir dünyada, hükümetlerde bireylerin kaynaklarını çekebilmek için ülkelerinin şartlarını iyileştirmek -mülkiyet haklarını güçlendirmek- için çaba harcayacaklardır.

Bireylerin doğdukları topraklar dışında fırsatlar aramasının ardında iki ana sebep vardır. Birincisi, Batı’da *yüksek vergilendirme ve regülasyonlarla girişimcinin özgürlüğünün* kısıtlanmasıdır (Henderson, 2020). Siyasi sistem orta sınıf seçmenin oyuyla belirlenmektedir. Bu kesimde ücretsiz eğitim ve sağlık, temel tüketim mallarına sübvansiyon ve fiyat kontrolü (örneğin kira kontrolü) gibi talepleri vardır. Bu taleplerin finansmanı da varlıklı kesimlerin -siyasi olarak azınlık- yüksek vergilendirilmesiyle olmaktadır.

İkincisi gelişmekte olan ülkelerdeki sermayedarlar ve girişimciler *yolsuzluktan ve baskıcı rejimlerden* kurtulmak için çözüm arayışındadır (Henderson, 2020). Toplanan vergilerin harcamaları şeffaf değildir (World Bank, 2020a). Ayrıca, gelişmekte olan ülkelerde de sermayedar sınıf yıpratıcı bürokrasi ile karşı karşıya kalmaktadır (Liu vd., 2017).

ULUSLAR ARASI EKONOMİ VE SİYASET BİLİMLERİ AKADEMİK ARAŞTIRMALAR DERGİSİ Cilt 4- Sayı:11-

Girişimcilerin ana endişeleri ekonomik olsa da eğitim, sosyal ve siyasi konularda da mevcut sisteme karşı olabilirler. Eğitimdeki sınav yarışlarından ideolojik aşılınmaya karşı birçok konuda farklı düşünce taşımaktalar. Hatta, sosyal hayattaki statü yarışlarından ayrımcılığa kadar sosyal hastalıklardan uzak durmak istemekteler (Salda, 2020). Siyasi olarak ülkede demokratik rejimden otoriterliğe doğru bir kayış olabilir. Buda ileri de mülkiyet haklarına zarar vermektedir.

Ancak yüksek vergi oranları, kötü ekonomi politikalar, keyfi mülkiyet hakları, genelde ön plandadır. Üstelik finansal açıdan bakıldığında sadece yerel ekonomiye yatırım bütün riskleri aynı sepete koymaktır (Thorup, 2018). *Tüm servet ve kişisel özgürlük tek bir yere bağımlı olduğunda, siyasi ve sosyal kargaşa, (hiper) enflasyon, ekonomik gerileme ve olumsuz düzenlemeler karşısında bireyler savunmasızdırlar (Henderson, 2018).*

Bu olumsuz durumlar girişimci ve varlıklı kişileri kapitalizmin, özgürlüğün ve güçlü mülkiyet haklarının hâlâ geçerli olduğu güvenli ülkelerin arayışına soktular.

3. Bayrak Teorisinin Bayrakları

3.1. I. Bayrak: Birden Çok Vatandaşlık ve Pasaport

Vatandaşlık kavramı ilk olarak binlerce yıl önce eski Yunan şehir devletlerinde ortaya çıkmıştır (Britannica, 2020). O zamanlar vatandaşlık bir ayrıcalıktı; özgür erkekleri kölelerden, kadınlardan ve barbarlardan ayırmaktaydı. Vatandaşlık sadece yüksek statüye sahip özgür bir adam olarak tanınmak yanında kamusal hayata katılma imkanını da vermekteydi (Henderson, 2020).

Romalılar vatandaşlık kavramını alıp imparatorluk kurma aracına dönüştürdüler. İmparatorluk nüfusunun büyük bir kısmına vatandaşlık verdiler ve bunu yaparak fethettikleri bölgelere ilişkin kurallarını meşrulaştırdılar. Vatandaşlara haklar ve yükümlülükler verdiler. Onları Romalı hissettirdiler ve onlarda Romalı olmaktan -imparatorluğa bağlı olarak- gurur duydular. Ayrıca tüm vatandaşların yasa karşısında eşit olması gerektiği fikrini ortaya attılar (Britannica, 2020).

Eski Yunan ve Roma'dan bu yana vatandaşlığın anlamı değişti ve evrim geçirdi, ancak vatandaşlığın kamusal yaşama katılım, eşitlik ve adil muamele fikri sürdü.

Bugün, birden çok vatandaşlık biçimi vardır. En yaygın olanı ulusal vatandaşlık şeklindedir. Dünyadaki hemen herkes böyle bir vatandaşlığa sahiptir. Genellikle doğumda doğal olarak

ULUSLAR ARASI EKONOMİ VE SİYASET BİLİMLERİ AKADEMİK ARAŞTIRMALAR DERGİSİ Cilt 4- Sayı:11-

elde edilmekte, ancak çoğu durumda vatandaşlığa kabul gibi diğer yollardan da sahip olunabilmektedir.

Başka bir vatandaşlık biçimi de uluslarüstü örgütlenmedir. İnsanlar için böyle bir vatandaşlık biçiminin temel yararı, örgütün başka bir üyesinin vatandaşlığına bir kısa yol sağlayabilmesidir. Örneğin, Alman vatandaşlığı edinme sürecinde uzun bekleme süresi yerine, “Bulgaristan ekonomik vatandaşlığı” hızlıca satın alınarak AB (Avrupa Birliği) vatandaşı statüsünde Almanya’da vatandaşlık hakları kullanılabilir (Akın, 2019). Karayip adalarındaki ülkelerin oluşturduğu CARICOM ve Güney Amerika ülkelerin birliği MERCOSUR içinde bu kurgu geçerlidir.

Diğer bir vatandaşlık şekli de *bölgesel vatandaşlıktır*. Bu yaygın bir vatandaşlık biçimi değildir ve sadece Hong Kong ve Makao gibi birkaç ülke için geçerlidir. Bu bölgelerin vatandaşları Çin Halk Cumhuriyeti'nin tam vatandaşlarıdır, ancak ikamet hakları vatandaşlığın verildiği bölge ile sınırlıdır (Hong Kong veya Makao). Çin pasaportu taşımasına rağmen ülkenin geri kalanında ikamet etme hakları yoktur (Henderson, 2020).

Son olarak, *kültürel vatandaşlıktan* söz edilebilir. Oldukça yaygın olmakla birlikte, bu vatandaşlık biçimi nadiren yararlıdır. Kültürel vatandaşlığa iyi bir örnek Birleşik Krallığın öncülüğünde kurulan Ortak Refah (Common Wealth) Milletler Topluluğu'dur (Commonwealth, 2020).

Post kapitalist sermayedarlar açısından vatandaşlık siyasi ve duygusal bir olgu değil ama ekonomiktir. Birden çok vatandaşlık almanın temel amacı herhangi bir ülkenin bireyin maddi varlığına ve özgürlüğüne karşı otoritesini zayıflatmaktır. *Evrensel vatandaşlık fikrine inanılmaktadır.*

Zorunlulukların iki ülke arasında bölünmesi de diğer bir amaçtır. Bu yüzden ikinci veya çoklu vatandaşlık bayrağı bu listede ilk sırada yer almaktadır. Her vatandaşlık hak ve sorumluluklar getirmektedir. Temel sorun bireyin hazır olduğu sorumlulukları ve aradığı hakları sunan ülkeyi bulmaktır.

Bayrak Teorisi ile girişimci, vatandaşlık bayrağını nereye yerleştireceğine ve yükümlülükleri nasıl paylaşacağına karar vermektedir. Örneğin Avrupa ve Asya’da olmak üzere iki pasaport taşıyarak, Avrupa ülkelerine vizesiz seyahat etme imkanından ve Asya’daki düşük vergi oranından faydalanabilir.

3.2. II. Bayrak: Varlıkların Korunması

Varlıkları korumak için dünyanın her yerine çeşitli bayraklar yerleştirilmektedir. *Bu bayraklar yabancı gayrimenkul yatırımlarından offshore bankalarına kadar uzanmaktadır.* İlk bayrak bir offshore banka hesabı oluşturmak yoluyla varlıkları korumak için atılabilecek adımdır (Henderson, 2018). Ayrıca daha yüksek getiri elde etmek için de hesap açılır.

Seçilecek lokasyonda ilk kriter sağlam yargı sistemidir. Sonrasında sağlam finansal kuruluş, hesaba ulaşım imkânı ve iyi getiri oranları gelmektedir (Thorup, 2018).

Banka hesapları bir offshore şirketi veya kişi üzerinden de açılabilmektedir. Offshore hesapları hükümetlerin keyfi kararlarına ve aleyhteki davalara karşı koruma sağlamaktadır.

Bir ülkenin yargı sistemi sağlam olsa da ekonomik sebeplerle bir finansal krize girilebilmektedir. Sağlam bankalar ve sağlam varlıklar iflas edebilmektedirler. Bu açıdan farklı ülkelerde ve finansal kuruluşlarda varlıkları çeşitlendirme yoluna gidilmektedir (Thorup, 2018).

3.3. III. Bayrak Sıfır Vergi Ülkesinde Vergi İkametgâhı Alma

Vatandaşlık başlangıçta devlet işlerine katılımı sağlamak için oluşturulmuş olsa da artan bir şekilde nüfus kontrolü ve vergi toplama aracına dönüşmüştür. Vergi bayrağında, yurtdışı gelirleri vergilendirmeyen bir ülkeden vergi ikameti alarak, yerel yönetime vergi ödemek zorunda kalmadan faaliyette bulunma şansı elde etmektedir (Heuermann, 2020).

Dünyada dört farklı vergilendirme sistemi kullanılmaktadır:

Vatandaşlık temelli vergilendirme: Bu sistemi yalnızca ABD ve Eritre kullanmaktadırlar; vatandaşlarını dünyanın neresinde ikametgâh ettiklerine bakmaksızın vergiye tabi tutmaktadırlar (Henderson, 2020). Ayrıca gelirlerin kaynağı nereden olursa olsun, bir vatandaş dünya gelirlerinden vergi ödemektedir. Herhangi bir kamusal hizmetten yararlanılmamasına karşın bireyi vergi ödeme yapmaya mecbur etmektedir.

İkametgâh temelli vergilendirme: Yaşanılan yere göre vergi ödenmektedir; birçok ülke "183 gün" ilkesini kullanmaktadır; bu da, gelirden vergilendirilmek için ülkede geçirilen sürenin yılın en az yarısı anlamına gelmektedir (Gelir İdaresi Başkanlığı, 2020). 183 günden az süre kalındığında "dar mükellef" sınıfına girilmektedir. Birçok vergi muafiyeti elde edilmektedir. Vatandaşlık bağına karşın, temelde pratik nedenlerle, ülkelerin büyük çoğunluğu ikametgâh

ULUSLAR ARASI EKONOMİ VE SİYASET BİLİMLERİ AKADEMİK ARAŞTIRMALAR DERGİSİ Cilt 4- Sayı:11-

modelini kullanmaktadır. Bu modeli kullanan ülkelerin büyük çoğunluğu vatandaşlarına yalnızca düzenli ikametgâh bağlarını sürdürmeleri halinde vergi uygulamaktadır. “İkametgâh bağlarının” kesin tanımı ülkeden ülkeye değişmektedir, ancak genellikle ülkede 183+ gün geçirmek, yurt içinde daimî bir eve sahip olmak, yerel bir işe sahip olmak sayılabilir. Türkiye 183+ kuralını uygulamaktadır (Gelir İdaresi Başkanlığı, 2020). Kanadalıların, 183 günden fazla yurt dışında olmaları yetmemekte ve aynı zamanda yurtdışında ikamet etmeleri gerekmektedir (Thorup, 2018). Konut ve ikamet arasındaki farkı anlamak önemlidir. Mukim, genellikle vize yoluyla, belirli bir süre için bir ülkede kalma iznine sahip olan kişidir. Konut sahibi bir kişi, o ülkede daimî olarak yaşamak isteyen biridir. Bu nedenle, Kanada vergilendirmesinden muaf olmak için, bir vatandaş yabancı bir ikamet almak yanında yurtdışında konut sahibi de olmak zorundadır. Avustralya, Yeni Zelanda ve Birleşik Krallık’ta benzer sistemler kullanılmaktadır. Birleşik Krallık, bir vatandaşın vergi mukimi olup olmadığını belirlemek için Yasal İkamet Testini kullanır. Avustralya ve Yeni Zelanda gelir, varlıklar ve aile bağlantılarını dikkate alan bir bağlar sistemi kullanmaktadırlar. İskandinav ülkeleri vatandaşlarının fiziksel varlıklarına göre ikametgahı belirler, ancak bir miktar çıkış vergisi uygularlar. Örneğin, Finlandiya vatandaşları yurtdışına taşındıktan sonra ki üç yıl kadar Finlandiya tarafından vergilendirilir, Norveç vatandaşları için bu dört yıldır. Çoğu AB ülkesi için yurtdışında 183 günden fazla zaman harcanmayı vergi mükellefi olmaktan ayrılmanın ön şartı olarak kabul etmektedir. Ancak bunun yanında vatandaşlık bağına sahip kendi ülkeleriyle güçlü bağlar sürdürmediğini de kanıtlanması istenmektedir. Bununla birlikte, İspanyol vatandaşları kara listeye alınan bir vergi cennetine taşınmışlarsa İspanya tarafından beş yıl boyunca dünya gelirleri üzerinden vergilendirilmeye devam edilmektedirler (Henderson, 2020).

Bölgesel vergilendirme: Yalnızca ülkenin topraklarında kazanılan gelir üzerinden vergi ödenmektedir. İkamet edilse de ülke dışında kazanılan gelir yerel olarak vergilendirilemez.

Sıfır Vergi: Bu ülkelerin gelir vergisi yoktur. Çoğu durumda, kurumlar, miras, stopaj, emlak vergisi de yoktur (Boyte-White, 2019).

Son iki model vergi cennetleridir. İki tür vergi cenneti vardır; saf vergi cennetleri ve bölgesel vergi cennetleri. *Saf vergi cennetleri ikamet edenlere vergi koymazlarken, bölgesel vergi cennetleri sadece yerel kaynaklı gelirleri vergilendirirler.* Bölgesel vergi cennetleri ikametgâh ile saf vergi cennetleri modellerinin bir karışımıdır. Genellikle saf vergi cennetleri üzerinden iş yapmada vergi kaçakçısı olarak damgalanmaktan kaçınmak için, bölgesel vergi cenneti

ULUSLAR ARASI EKONOMİ VE SİYASET BİLİMİ AKADEMİK ARAŞTIRMALAR DERGİSİ Cilt 4- Sayı:11-

ikametgahı tercih edilebilir. Kara listeye alınan vergi cennetine taşınanlara uygulanan cezalardan kaçınmaya da yardımcı olabilir (KPMG, 2020). En ünlü bölgesel vergi cennetleri Hong Kong, Singapur, Malezya, Panama, Paraguay ve Kosta Rika'dır. Bu ülkelerde elde edilen kazançlar vergilendirilirken, bu ülkelerin dışındaki kazançlardan vergi alınmamaktadır.

Bireyin birden fazla vatandaşlığa sahip olması durumunda işler karmaşıklaşabilir. Genellikle, bir vatandaşın elde ettiği gelir, vatandaşlık durumuna bakılmaksızın yerel olarak vergilendirilir. Çifte Vergilendirme Antlaşmaları aynı gelirin iki kez vergilendirilmesini önlemek için kullanılabilir, ancak her ülke çifti için mevcut değildir (EU, 2020). Amerika Birleşik Devletleri'nde vergi mükellefinin gelirini ürettiği ülkeyle bağına bakılmaksızın, dünya çapında elde ettiği gelir vergilendirilir. Bununla birlikte, gelirin yaratıldığı ülkede ödenen vergiler ABD'ye ödenecek vergilerden düşülür (IRS, 2020).

Sonuç itibarıyla, batı ülkelerinde 183 günlük ülke dışında olma yanında yurt dışına yerleşildiğine dair kanıtları da sağlamak gerekmektedir: Banka hesabı, ikinci vatandaşlık, gayrimenkul edinme gibi.

3.4. IV. Bayrak İş Merkezinin İstikrarlı Vergi Cennetlerinde Kurulması

Dünya çapında iş bayrakları dikmenin birçok faydası vardır. En büyük faydası vergi oranlarını seçebilmektir. Cayman Adaları, Nevis ve hatta Hong Kong gibi düşük veya sıfır vergi içeren bir ülkede bir şirket kurarak vergi oranları azaltılmaktadır (Henderson, 2018). Lokasyondan bağımsız iş yapıldığında işletme bayrağı istenilen yere yerleştirilebilir. Bulutta operasyonlarını yürüten işletmeler için iş bayraklarını dikmek her zamankinden daha kolaydır. Lokasyondan bağımsız sektörler arasında sayılabilecek olanlar: E-ticaret, danışmanlık, yazarlık, fikri mülkiyet, finansal yatırım, yazılım.

Off-shore şirketinin kuruluş yerleri sıfır vergi cennetlerinin kara listede olmaları ve bazılarınınki zayıf bankacılık hizmetlerinden dolayı tercih edilmediği durumlar olmaktadır. Kurumlar vergisi oranlarının düşük olduğu ülkelerde, daha fazla güvenilirlik, kaliteli bankacılık ve kuvvetli lojistik sistemi yönünden tercih edilebilir. Uluslararasılaşma şirket lokasyonu seçimi yanında insan kaynakları açısından farklı ülkelere yeteneklere ulaşılabilme avantajı sağlamaktadır.

3.5. V. Bayrak Yaşamak İçin Oyun Alanları

Gelir vergisi olmayan bir ülkede ikamet edilmesi veya işin vergi cennetinde kurulmuş olması yine de yüksek vergilerden kaçınılmasını engellemeyebilir. *Yüksek satış vergisi oranları yoluyla tüketim üzerinden vergi ödenebilir.* Bu durumda, daha düşük satış vergisi oranlarının uygulandığı ülkelerden alışveriş yapılabilen bir oyun alanının olması gerekir. Oyun alanları vergi açısından taşıdığı önem dışında bireyin zamanını geçirmek istediği yerler olma özelliği de taşımaktadır. *Bireyin mevsimsel, tarihsel, kültürel, gastronomi, spor, eğlence yönünden tercihleri vardır.* Burada farklı lokasyonlarda olup, dünyayı evi olarak görüp deneyim geçirmeyi tercih eden bir yaşam anlayışı vardır. Dünyada hiçbir ülke tek başına bütün ihtiyaçları karşılayamamaktadır. Bayrak teorisinde bireyin anlayışına uygun şekilde her yerden güzelliklerin toplanması ile oluşturulacak bir hayat deneyimi önerilmektedir.

4. Bayrakların Yerini Seçme: Konumlandırma

5 ayrı bayrağı dikmede göz önünde bulundurulması gereken farklı unsurlar sıralanmaktadır: Uluslarüstü örgütler, nüfus, kültür, ekonomi, eğitim, tıbbi bakım, suç oranı.

4.1. Uluslarüstü Örgütler

AB ve MERCOSUR gibi uluslarüstü örgütlerin yükselişiyle, bir ülkede ikametgâh hakkını kazanan tüm bölgede ikametgâh hakkına sahip hale gelmektedir. Örneğin, bir Fransız vatandaşı olarak, neredeyse her Avrupa ülkesinde yaşama ve çalışma hakkı kazanılmaktadır. Benzer şekilde, Arjantin vatandaşlığını kazanan biri, MERCOSUR sayesinde Güney Amerika'nın hemen hemen tümünde dolaşım özgürlüğünden ve fırsat eşitliğinden faydalanmaktadır (MERCOSUR, 2020).

Bugün itibarıyla, dört uluslarüstü örgüt vatandaşlarına bir tür hareket özgürlüğü tanımaktadır. Avrupa Birliği en gelişmiş, diğer üçü NAFTA (Kuzey Amerika), CARICOM (Karayip) ve MERCOSUR (Güney Amerika)'dur. Bu kuruluşlar aracılığıyla pek çok ülkeye erişim sağlanmaktadır. Yaklaşık altmış ülkede yaşama ve çalışma hakkına sahip olunmaktadır.

AB, tüm vatandaşlarına ve hatta daimî oturma sahiplerine tam hareket özgürlüğü sunmaktadır. Öte yandan, CARICOM ve NAFTA sadece nitelikli profesyonellere hareket özgürlüğü sunmaktadır. CARICOM üyesi bir ülkede uzman olarak nitelendirilmek çok kolaydır ve çoğu göçmen için sorun olmamaktadır. Ancak NAFTA ülkelerinde, sadece belirli

ULUSLAR ARASI EKONOMİ VE SİYASET BİLİMLERİ AKADEMİK ARAŞTIRMALAR DERGİSİ Cilt 4- Sayı:11-

meslekler için uygundur². MERCOSUR ise henüz sınırsız hareket özgürlüğü uygulamamaktadır³.

4.1.1. Nüfus

Nüfus artış hızı, bir ülkedeki yaşam kalitesinden gayrimenkul fiyatlarına, hükümet politikasına ve en önemlisi ekonomiye kadar her şeyi etkilemektedir (Peterson, 2017). Örneğin, hızla büyüyen bir nüfus, ekonomik fırsatlara sahip bir kaynak sunarken, hızlı şehirleşmenin getirdiği sorunlarda olacaktır (hava, su, toprak kirliliği, trafik, kamu hizmetlerinde bekleme).

4.1.2. Kültür

Kültür insanların davranış biçimlerini etkilemektedir. İş, politika, sendikalar, finans, para, sağlık, çevre, din, seyahat, yolsuzluk, eğitim ve eğlenceye yönelik faaliyetlerde ulusal tutum rol oynamaktadır (Alexander ve Seidman, 1990).

4.1.3. Ekonomi

Bir ülkenin uzun vadeli ekonomik beklentilerini göz önünde bulundurmak gereklidir. Kamu maliyesinin borç seviyeleri, SYİH büyümesi, servet eşitliği, ortalama maaşlar, vergilendirme, konut fiyatları, perakende ve ticari alanda büyüme, kişi başına düşen girişim sayısı, kişi başına düşen işletme sayısı, kişi başına düşen patent sayısı, doğal kaynak rezervleri, tarımsal üretim, altyapı, altyapı yatırımları ve hatta yabancı dil yeterliliği bunlardan bazılarıdır (World Bank, 2020b).

² Bunlar: Muhasebeci, Ziraat Mühendisi, Hayvan Bilimcisi, Arıcılık Uzmanı, Mimar, Astronom, Biyokimyacı, Biyolog, Kimyager, Bilgisayar Sistemleri Analisti, Süt Bilimcisi, Diş Hekimi, Diyetisyen, Ekonomist, Mühendis, Entomolog, Epidemiyolog, Orman bilimci, Genetikçi, Jeolog, Jeokimyacı, Jeofizikçi Grafik Tasarımcı, Bahçecilik Uzmanı, Otel Müdürü, Endüstriyel Tasarımcı, İç Mimar, Arazi Araştırmacısı, Peyzaj Mimarı, Avukat, Kütüphaneci, Yönetim Danışmanı, Matematikçi, Meteorolog, Diyetisyen, Mesleki Terapist, Eczacı, Farmakolog, Doktor, Fizikçi, Fizyoterapist, Bitki Yetiştiricisi, Bilim Adamı, Psikolog, Terapist, Kayıtlı Hemşire, Araştırma Görevlisi, Bilim Teknisyeni, Sosyal Hizmet Uzmanı, Toprak Bilimcisi, Silvikulturist, Öğretmen, Teknik Yayın Yazarı, Şehir Plancısı, Veteriner, Mesleki Danışman, Zoolog. ABD / Kanada vatandaşları için TN statüsü doğrudan sınırdan talep edilebileceğinden vize önceden ayarlanmasına gerek yoktur. Bununla birlikte, Meksika vatandaşları için bir TN vizesi önceden ayarlanmalıdır. TN durumu üç yıl geçerlidir ve süresiz olarak yenilenebilir (Nafta, 2020).

³ Güney Amerika parlamentoları tarafından onaylandı ve bir zaman çizelgesi belirlendi. Güney Amerika bürokrasisinin ne kadar yavaş hareket etme eğilimi göz önüne alındığında, 2025-2030'a kadar uygulamanın mümkün olmadığını söyleyebilir. Halihazırda, MERCOSUR vatandaşlarına diğer üye ülkelere taşınırken çalışma vizesi verilmektedir ve kalıcı ikametten faydalanmaktadır (Mercosur, 2020).

4.1.4. Eğitim

Bir ülkenin insanlarını eğitime şekli gelecekteki beklentilerini büyük ölçüde etkileyebilir. Örneğin, ezber ve disipline odaklanan bir eğitim sistemi, pratiklik ve yaratıcılığa daha fazla odaklanan bir sistemden çok farklı bir işgücü üretecektir (Robinson ve Aronica, 2016). Vatandaşlık veya ikametgah seçiminde çocukların alacakları eğitimin kalitesi belirleyici rol oynamaktadırlar.

4.1.5. Tıbbi bakım

Sağlıkla ilgili bir problemle karşılaşıldığında tıbbi hizmet kalitesi yerleşim yeri tercihinde önemli bir faktör haline gelmektedir (Henderson, 2020). Hastanelerin çoğunun özel sektörün işlettiği ABD gibi ülkelerde tıbbi hizmete erişim hızlı ama maliyetli olmaktadır. Avrupa ve Kanada'da olduğu gibi tıbbi hizmette kamunun ağırlıklı olduğu ülkelerde ise erişim yavaş ama ücretsiz gerçekleşmektedir. Gelişmekte olan ülkeler arasında özel hastanelerin kaliteli hizmeti ABD'ye göre çok daha uygun fiyatlıdır (Henderson, 2020).

4.1.6. Suç

Yüksek suç oranı, ülkelerden veya şehirlerden kaçış için sebep olabilir. Mevcut şiddet içeren suç oranları, gelecekteki suç oranlarının göstergesi için yeterli olmayabilir ve suçun yaygınlaşmasının nereye gidebileceğinin daha iyi anlaşılması için tarihsel eğilimlere, sosyal uyuma, silah kullanım yaygınlığına, hapsedme oranlarına, rehabilitasyon yöntemlerine ve hükümet politikasına bakılabilir (Henderson, 2020).

5. Diğer Bayraklar

Bayrak teorisinden hareket eden bireylerin elde ettikleri yeni deneyimler ve teknolojinin gelişmesiyle farklı bayraklar gündeme gelmiştir. Bayrak teorisinde gelişen yaklaşım şöyle olmuştur: *Karşılaşılan sorunlar için uluslararası bir bakış açısı kullanarak en iyi hareket yolunu belirlemektir* (Henderson, 2020).

5.1. VI.Bayrak Dijitalleşme ve Güvenlik

İnternet iş yapma şeklini tamamıyla değiştirdi. İnternet altyapısı bayrak dikmede önemli kriter haline gelmektedir.

ULUSLAR ARASI EKONOMİ VE SİYASET BİLİMLERİ AKADEMİK ARAŞTIRMALAR DERGİSİ Cilt 4- Sayı:11-

Ayrıca, fikri mülkiyet ve maddi olmayan varlıklar hiç olmadığı kadar risk altındadırlar. Finansal bilgiler, şifreler, ulusal kimlik numarası ve hatta dijital para birimi güvenliği konusunda temkinli olunması gerekmektedir.

Veri güvenliği ve altyapı hakkında sorulabilecek üç soru mevcuttur:

Web sitesini fiziksel olarak barındıran sunucular nerede bulunmaktalar?

Alan adı nerede ve kimin adına kayıtlıdır?

Haberleşme (e-postalar gibi) nereden sağlanmaktadır? (Henderson, 2020).

Hassas bilgiler şifreli e-posta yoluyla gönderilmelidir. Güvenlik duvarları, VPN erişimi ve virüs yazılımı bir zorunluluktur.

Özellikle internet işinde ödemeleri alınan hesabın sisteme entegrasyonu önemlidir. Örneğin Türkiye’de işletme sahibi olarak Ukraynalı programcıya yazılım yaptırılması ve Arjantinli alıcıya ürünün satılması gerekebilir. Bunun dijital ve güvenlik altyapısını oluşturmasında doğru bayrakları dikme ile mümkündür.

5.2.**VII. Dijital Varlıklar**

Blockchain teknolojilerin gelişmesiyle finans ve bankacılık dünyasını değiştirmektedir (Henderson, 2020). Mallar ve hizmetler için ödeme yapmak için kullanılan para birimi dijitalleşmektedir. Dijital varlıkların hangi ülkede muhafaza edileceği ve hangi ülkede rahatlıkla kullanılacağı araştırılmalıdır.

İster Bitcoin’i isterse çok sayıda alternatif paradan biri seçilsin, bu sistemlerin çoğunun özerk doğası servetin devletlerin kontrolünden bağımsız olarak yönetilebilmesine ve izin alınmadan sınırlar arasında aktarılmasına izin vermesidir.

6. Riskler ve Fırsatlar Medya Baskısı ve Artan Devlet İncelemesi

Shultz’un 50 yıl önce çizdiği göç ve vergi cennetleri stratejisine göre günümüz dünyası farklıdır. 1970’lerde bankalara müşterini bil ⁴ (know your customer) kısıtlamaları, karmaşık raporlama prosedürleri veya haksız damgalamalar yoktu (OECD, 2020). Teknoloji sayesinde bir taraftan işleri sınır ötesine kaydırmada hızlı hareket edilebilirken diğer taraftan devletlerin sıkı takibi söz konusudur. Birey vergi optimizasyonu sağlarken vergi kaçakçısı durumuna düşmemelidir.

⁴ Banka müşterisinin hatasından bankanın kendisi de mesuldür.

ULUSLAR ARASI EKONOMİ VE SİYASET BİLİMLERİ AKADEMİK ARAŞTIRMALAR DERGİSİ Cilt 4- Sayı:11-

Schultz dönemine göre oyunun kuralları değişmiştir. *Geleneksel gizli hesap bölgeleri olan İsviçre'nin bankacılık kuralları geçerli değildir (Swiss-banking-lawyers, 2020). Şimdi her ülke diğer ülkeye vatandaşlarıyla ilgili finansal bilgileri vermek zorundadır (OECD, 2020 - CRS kuralları-).*

İlk bayrak teorisinin çıkış dönemlerinde faydalanılabilecek ülkeler Amerika ve Avrupa merkezleriyle sınırlıydı. Ancak sonraları Uzakdoğu başta olmak üzere birçok yeni bölgeler açıldılar. Globalleşme sadece az sayıda firmanın ve bireyin yapabileceği bir faaliyetken, artık herkesin faydalanabileceği bir fırsata dönüştü. Sadece varlıklı kişiler değil zenginleşmekte olanlar da bu bayraklardan istifade edebilmektedirler.

7. Büyük Erişim Stratejisi

Mümkün olduğunca çok ülkeye erişmek isteyenler için, “*Büyük Erişim*” stratejisi ilerlemenin yoludur (Thorup, 2018). Bu strateji beş yıla kadar önemli yaşam tarzı fedakarlıkları ve ılımlı bir finansal yatırım gerektirmektedir. Bu strateji kapsamında izlenecek yollar aşağıdaki gibi sıralanabilir:

1. Ekonomik bir vatandaşlık programı aracılığıyla Dominika, Saint Lucia veya diğer CARICOM ülkelerinden birinde vatandaşlık başvurusu yapılır. Bu, genellikle 100.000 dolardan başlayan bir bağış şeklinde olmaktadır (Akın, 2019). Altı aya kadar uzayabilen bir süreç sonunda kişiye vatandaşlık ve pasaport verilmektedir. Ayrıca CARICOM vatandaşlığı, tüm üye devletlerde hareket özgürlüğü sağlamaktadır.

2. Yatırımcı programı aracılığıyla Bulgaristan'da daimî ikametgâh ve vatandaşlık başvurusu yapılır. Bu, yaklaşık yarım milyon avro tutarında bir yatırım ve ülkeye iki ziyaret gerektirmektedir (Akın, 2019). Kalıcı oturma izni altı ay içinde verilmekte ve vatandaşlığa geçiş bir (hızlandırılmış program) ya da iki yıl sonra gerçekleşmektedir. Bulgaristan bir AB üyesidir ve bu nedenle Bulgar vatandaşları tüm üye ülkelerde yaşama ve çalışma hakkından yararlanmaktadırlar.

3. Paraguay'da daimî ikamet için başvuruda bulunmak için yerel bir bankada veya merkez bankasında yaklaşık 5000 ABD Doları tutarında bir depozito istenmektedir. Kalıcı oturma izni genellikle üç ay içinde verilmekte ve izin süresiz olarak geçerli olmaktadır. Üç yıl sonra, vatandaşlığa kabul için başvuru yapılabilir. Vatandaşlık hakkı kazanıldığında aynı zamanda MERCOSUR aracılığıyla Güney Amerika'da tam hareket (seyahat) özgürlüğü hakkı da

ULUSLAR ARASI EKONOMİ VE SİYASET BİLİMLERİ AKADEMİK ARAŞTIRMALAR DERGİSİ Cilt 4- Sayı:11-

kazanılmaktadır. Üç yılın yaklaşık yarısının yurt içinde geçirilmesi ve vatandaşlık başvurusunun başarılı olması için bazı yerel bağların kurulması (mülk kiralama ve satın alma gibi) gerekmektedir (Zákonyi, 2020).

4. Nitelikli göçmen programı aracılığıyla Kanada'da daimî ikamet için başvurulabilir. Bu bir iş davetiyesi ve uygun nitelikler gerektirmektedir. Daimi ikametgahtan sonra 4 yıl geçmeli ve bunun iki yılı Kanada'da fiziksel olarak bulunulmalıdır (yılın yarısı Kanada'da, yarısı Paraguay'da- 3.maddeki örnek ülke-). Dört yıl sonunda başvuru sahibi vatandaşlığa kabul edilerek Kanada vatandaşlığına hak kazanmaktadır. Bu hak, NAFTA (yeni ismi USMCA) kuralları (TN statüsü) uyarınca kişiye Kanada'da, ABD'de ve Meksika'da yaşama ve çalışma hakkı vermektedir (Zuccaro, 2020). Birey nitelikli göçmen programına uygun değilse, bunun yerine Quebec yatırımcı programına başvurur. Bunun için eyalette 1,2 milyon Kanada doları tutarında devlet tahvili yatırımı yapılması gerekmektedir (Akın, 2019).

Bu dört vatandaşlık güvence altına alındığında, yaklaşık altmış ülkede yaşama ve çalışma hakkına sahip olunmaktadır. Tamamlanması beş yıl sürmektedir. Bu, uygulanması kolay bir plan değildir ancak mümkün olduğunca çok sayıda ülkedeki fırsatlardan faydalanmak için yol göstermektedir.

8. Varlıklı Sınıflarda İkinci Pasaport Sahip Olma Oranları

Varlıklı kişiler için ultra zengin bireyler (ultra high net worth- UHNW) tanımı kullanılmaktadır (Investopedia, 2020). Bu sınırı ulaşanların net varlıklarının (toplam varlıkları eksi borçları) 30 milyon Amerikan doları üzerinde olması gereklidir.

Bu kesimden 2018 yılında Asyalıların ve Kuzey Amerikalıların % 24'ü, Afrikalıların % 28'i, Avustralyalıların % 26'sı ve Avrupalıların % 31'i birden fazla vatandaşlığa sahipken, Orta Doğuluların % 39'u, Latin Amerikalıların % 41'i ile Rusya ve Bağımsız Devletler Topluluklarından (Eski Sovyetler Birliği) % 58'inin en az iki pasaport bulunmaktadır (Nesheim, 2018). 2019 yılında ultra zengin bireyler arasında çifte vatandaşlığa sahiplikte dünya ortalaması %34'den %36'ya çıkmıştır. Buda gösteriyor ki dünya toplamında 71.300 ultra zengin birey ikinci vatandaşlığa sahiptir. Yine ultra zenginlerin %29'u (57.400 kişi) vatandaşlık almak istemekteler (Nesheim, 2019). Sadece vatandaşlık yanında daimî olarak göç etmek isteyenlerin oranı 2018'de %21'den 2019'da %26'ya çıkmıştır.

Tablo 1. Ultra Zenginler Arasında Çifte Vatandaşlık Oranı

	İkinci vatandaşlık sahibi (%) (2019)	İkinci vatandaşlık sahibi (2018)	İkinci vatandaşlığı düşünen (2019)	İkinci vatandaşlığı düşünen (2018)	Daimi göçü düşünen (2019)	Daimi göçü düşünen (2018)
Afrika	29	28	32	27	23	19
Asya	26	24	27	26	25	19
Avustralya	24	26	8	12	6	6
Avrupa	32	31	21	20	21	19
Güney Amerika	71	41	54	45	65	30
Orta doğu	41	39	29	35	24	19
Kuzey Amerika	30	24	22	16	17	10
Rusya & BDT	39	58	42	50	31	45
Global ortalama	36	34	29	29	26	21

Kaynak: Knight Frank's Attitudes Survey, 2019

Sonuç

Bayrak teorisi hareketi post kapitalizm anlayışının bir ürünü olarak nitelendirilebilir. 1800'lerde koloniyel kapitalizm, batı Avrupa ülkelerinin sömürgelerinden hammadde ithal edip, sanayi malları ihraç ettiği bir dönemdi. İkinci Dünya savaşı sonrası koloniler özgürlüklerini kazanıp kendi ekonomik gelişmelerini takip ettiler. Yeni kapitalistlik sistemde Batı teknoloji ihracatçısı ve emek yoğun malların ithalatçısı olarak kaldı. Post kapitalizm ise Batı Avrupa, Kuzey Amerika ve Avustralyalı girişimcilerin ve varlık sahibi olan kişilerin gelişmekte olan ülkelere farklı bayraklar dikip zenginliklerini muhafaza ettikleri ve aynı zamanda da sermaye transferi yaptıkları evredir. Aynı şekilde gelişmekte olan ülkelerin bu sermaye akıncılarından faydalanmaları için hukukun üstünlüğünü, altyapıyı, insan sermayesini (İngilizce konuşabilme yeteneklerini), iş yapma kolaylığını (düşük vergi, hızlı iş

ULUSLAR ARASI EKONOMİ VE SİYASET BİLİMLERİ AKADEMİK ARAŞTIRMALAR DERGİSİ Cilt 4- Sayı:11-

yeri açma) geliştirmeleri gereklidir (World Bank, 2020b). Post kapitalist dönemde bayrak teorisinin dünyada varlıkların dağılımının büyük çapta etkileyeceğini göstermektedir. Zira dünya çapında ultra zengin bireylerin üçte birinin ikinci vatandaşlığı varken, diğer üçte biri de ikinci vatandaşlık düşünmektedirler. %25'i ise daimî olarak göç etme niyetindedirler. Bu durum iki risk doğurmaktadır: Batının refah devletinin erimesi ve gelişmekte olan ülkelere sermaye kaçıışı. Ancak diğer taraftan bireylerin özgürlüklerine iki türlü katkı sağlamaktadır: Vergisel sömürüye ve otoriter rejimlere karşı fren görevi.

Bayrak teorisine göre özgür insan özgürlüğünü korumak ve devletlerin kontrolünden çıkmak için mümkün olan her adımı atmalıdır. Bayrak teorisi sadece vergi optimizasyonuna indirgenemez. Dünyanın tüm ülkelerine ve bölgelerine bayraklar yerleştirilerek yaşam kalitesini arttırması hedeflenmektedir.

Bayrak teorisi, varlıkları tek bir ülkenin yetki sınırları içinde bırakmadan işletme ve varlık saklama riskini azaltma olanağı tanımaktadır. Birey yatırım ve ikametgah yoluyla farklı ülkelerde bulunarak finansal ve pasaport portföyü çeşitlendirmesi yapmaktadır.

Her ülkeye yatırım girişimi ve ikametgah başvurusu yapmak bayrak teorisine uygun değildir. Seçici ve planlı olmak gerekmektedir. Bayraklar kişisel, finansal ve yaşamsal riskleri azaltmalı yasal olarak vergilerden kaçınmayı sağlamalı, karı, serveti ve güvenliği arttırmalıdır.

İster hükümet müdahalesini (vergi yoluyla veya başka bir şekilde) en aza indirmek veya gizliliği en üst düzeye çıkarmak olsun, bayrak teorisi seçilen ülkelerde aşağıda yer alan hususlara dikkat edilmesi gerektiğini ifade etmektedir:

Pasaport ve vatandaşlık, ülke dışında kazanılan parayı vergilendirmeyen ve eylemleri kontrol etmeyen bir ülkeden alınmalıdır.

Yasal ikamet sıfır veya düşük vergili bir ülkeden alınmalıdır. Bu ülke yurt dışı kazançları vergilendirmeyen ve eylemleri kontrol etmeyen bir ülkede olmalıdır.

İş merkezi düşük kurumlar vergisi oranlarına sahip bir ülke tercih edilmelidir.

Varlıklar ideal olarak pasif gelir ve sermaye kazançlarının düşük vergilendirildiği bir finansal ve mali sistemde tutulmalıdır.

ULUSLAR ARASI EKONOMİ VE SİYASET BİLİMLEİ AKADEMİK ARAŞTIRMALAR DERGİSİ Cilt 4- Sayı:11-

Oyun alanları (kişinin parasını harcadığı yerler) ideal olarak düşük tüketim vergilerinin uygulandığı bir ülke seçilmelidir.

Bayrak teorisi uygulanması için sağlam bir planla kurgulanması gerekmektedir. Bayrak teorisini uygulayanlar turistik gezgin ve iş bulma amacıyla göçenler değildirler. Dünyayı yatırım ve yaşam fırsatları kollamak amacıyla gezmekteler ve bayrakları dikmek için göç etmekteler. Turistler ülkenin tarihi güzelliklerine yolculuk etmektelerken, yatırımcılar ülkenin bankalarını, avukatlarını, piyasa araştırmacılarını ve gayrimenkul ofislerini ziyaret etmekteler.

Dünyayı bir bütün olarak görerek, her ülke farklı bayrakların dikilebilmesi için avantajlı olabilir. Singapur çok iyi varlık yönetimi gerçekleştirir (varlık bayrağı) ama yaşam maliyeti çok pahalıdır (oyun bayrağı dikilemez). Birey dünyanın en sağlam 50 bankasının üçünün (DBS Bank, Oversea-Chinese, United Overseas Bank) bulunduğu Singapur bankalarından istifade etmek için Singapur'da yaşamak zorunda değildir (Global Finance, 2019). Onun yerine ikametgâh izninin alınmasının kolay olduğu, bölgesel vergi sistemi uygulayan, çok daha düşük yaşam maliyetine ve kaliteli altyapıya sahip Malezya (ikametgâh ve oyun alanı bayrağı) üzerinden Singapur'da bankacılık işlemleri takip edilebilir (Henderson, 2020).

Kaynakça

- **Akın, M.Ş.** (2019). Economic Citizenship: Is It Worthy Investment? *Fiscaoeconomia*, 3, 2, 76-98.
- **Alexander, J. C. & Seidman, S.** (1990). *Culture and Society: Contemporary Debates*. Cambridge University Press.
- **Boyte-White, C.** (2019) Why Are the Cayman Islands Considered a Tax Haven? <https://www.investopedia.com/ask/answers/100215/why-cayman-islands-considered-tax-haven.asp#:~:text=In%20addition%20to%20having%20no,are%20therefore%20considered%20tax%20neutral.>
- **Britannica (2020)**. Citizenship. <https://www.britannica.com/topic/citizenship>
- **Center Square (2020)**. Top individual income tax rate in California is 13.3% in 2020. https://www.thecentersquare.com/california/top-individual-income-tax-rate-in-california-is-13-3-in-2020/article_3b8b6f32-6ea6-11ea-accf-776b84d621be.html
- **Commonwealth (2020)**. About Us. <https://thecommonwealth.org/about-us>
<https://thecommonwealth.org/>
- **EU (2020)**. Treaties for the avoidance of double taxation concluded by Member States
— https://ec.europa.eu/taxation_customs/individuals/personal-taxation/treaties-avoidance-double-taxation-concluded-member-states_en
- **Flagtheory (2020)**. What is a flag theory? <https://flagtheory.com/>
- Gelir İdaresi Başkanlığı Tam ve Dar Mükellef. https://www.gib.gov.tr/fileadmin/user_upload/Tebliğler/5520/3.html
- Global Finance (2019). Safest Banks. <https://www.gfmag.com/magazine/november-2019/worlds-safest-banks-2019>
- Henderson, A. (2018). *Nomad Capitalist: How to Reclaim Your Freedom with Offshore Bank Accounts, Dual Citizenship, Foreign Companies, and Overseas Investments*. Independently Published.
- Henderson, A. (2020). *Nomad Capitalist Life Style*. www.nomadcapitalist.com
- Heuermann, C. (2020). My Travel and Lifestyle Blog. <https://christoph.today/country-collecting/>
- Hill, W.G. (2000). *PT: The Perpetual Traveler*, Scope International.

ULUSLAR ARASI EKONOMİ VE SİYASET BİLİMLERİ AKADEMİK ARAŞTIRMALAR DERGİSİ Cilt 4- Sayı:11-

- IRS (2020). United States Income Tax Treaties- A to Z. <https://www.irs.gov/businesses/international-businesses/united-states-income-tax-treaties-a-to-z>
- KPMG (2020). Euro Tax Flash from KPMG's EU Tax Centre <https://home.kpmg/xx/en/home/insights/2020/02/etf-424-eu-blacklist-update.html>
- Liu, T. & Ullah, B. & Wei, Z. & Xu, L. C. (2017), The Dark Side of Transparency in Developing Countries: The Link between Financial Reporting Practices and Corruption. <https://ssrn.com/abstract=2905078> or <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.2905078>
- MERCOSUR (2020). Mercosur in Brief. <https://www.mercosur.int/en/about-mercotur/mercotur-in-brief/>
- Nesheim C. H. (2018). Third of UHNWIs Hold Second Passport, Another Third Plan to Buy One, Wealth Report Finds. <https://www.imidaily.com/editors-picks/third-of-uhnwis-hold-second-passport-another-third-plan-to-buy-one-wealth-report-finds/>
- Nesheim C. H. (2019). 71,300 UHNWIs Already Have Second Citizenship; Another 57,400 considering it. <https://www.imidaily.com/editors-picks/71300-uhnwis-already-have-second-citizenship-another-57400-considering-it/#:~:text=Data%20from%20Knight%20Frank's%20Attitudes,34%25%20in%20August%20last%20year.>
- OECD (2020). What is CRS? <https://www.oecd.org/tax/automatic-exchange/common-reporting-standard/>
- Peterson, W. F: The Role of Population in Economic Growth. Sage Open, 7,4.
- Robinson, K. & Aronica, L. (2016). Creative Schools: The Grassroots Revolution That's Transforming Education Paperback. Penguin Books.
- Shultz, H.D. (1975). How to Keep Your Money and Your Freedom. Exodus.
- Swiss Bnakers Lawyers (2020). Swiss secret bank account is under attack <https://swiss-banking-lawyers.com/secret-bank-account/#:~:text=Swiss%20Banks%20are%20closing%20undeclared%20accounts&text=In%20Switzerland%2C%20secret%20bank%20accounts,banking%20secrecy%20legislation%20is%20enormous> (Erişim tarihi: 2.08.2020).

ULUSLAR ARASI EKONOMİ VE SİYASET BİLİMLEİ AKADEMİK ARAŞTIRMALAR DERGİSİ Cilt 4- Sayı:11-

- Thorup, M. (2018). Expat Secrets: How To Pay Zero Taxes, Live Overseas & Make Giant Piles of Money. <https://www.escapeartist.com/>
- Trading Economics (2020). List of Countries by Personal Income Tax Rate. <https://tradingeconomics.com/country-list/personal-income-tax-rate>
- World Bank (2020a). Development Indicator. www.data.worldbank.org
- World Bank (2020b). Doing Business. <http://documents1.worldbank.org/curated/en/688761571934946384/pdf/Doing-Business-2020-Comparing-Business-Regulation-in-190-Economies.pdf>
- Zákonyi, B. (2020). Paraguay Residency and Citizenship. <https://tucanoprod.com/en/paraguay-citizenship-passport-permanent-residency/> (Erişim tarihi: 4.08.2020).
- Zuccaro, B. (2020). What is TN visa? <https://bdzlaw.com/>